

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyen szám ára 10 fillér.
Csozások, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők

Készülődés Párisba.

Rövid másfél hónap s megnyílik a párisi kiállítás, ez a legnagyobb világverseny két század mesgyéjén, amelyre esztendőök óta készülődnek a földkerekség minden országai. És ez esemény nyomában megindul majd az a népvándorlás, amely a világ közepébe: Párisba viszi a világtájak minden népeit, hogy tanui legyenek a nemzetek versengésének a kulturában. Norvégiától Ausztráliáig s Japántól Braziliáig, egyáltalában mindenütt, ahol a művelődés otthon van: lázas sietséggel teszik meg az utolsó intézkedéseket, hogy kellőképpen jelenhessenek meg a párisi bemutatón.

Magyarország igényt tart arra, hogy a kulturországok közé sorozzák s ezért szintén részt vesz a párisi világkiállításon. Természetesen nem az a célja a mi Párisban való megjelenésünknek, hogy a nagy versenyben az első helyre pályázzunk; azért megyünk oda, hogy meglássák és tudomásul vegyék: ime vagyunk és megvagyunk. A világ olyan keveset hall rólunk, hogy minden alkalmat meg kell ragadnunk, amely jó arra, hogy magunkat megismertessük; ezért ment bele az ország oly szívesen azokba a költségekbe, melyeket a párisi kiállítás áldozatul igényel.

A cél tehát az volt, hogy észrevegyenek s megismerjenek bennünket. Nos,

az előjelekből ítélve, ezt a célt alaposan el fogjuk érni, sőt erőre a kilátásunk, hogy a világ kissé meg lesz lepve velünk. A művelt Nyugat, mely Bécs mögött már Ázsiát sejt, hamarosan ki fog ábrándulni ebből a hitéből, amikor meglátja majd azokat a dolgokat, amelyek Magyarország kulturális és gazdasági állapotát Párisban bemutatják.

Ez a bizalomtól duzzadó kijelentés tolakszik ajkunkra, amikor a párisi magyar kiállítás előkészületeiről beszámolunk. Annak a forumnak, a mely a párisi kiállításon való részvételünk ügyeit intézi, az a jó gondolata támadt, hogy a kiállítandó dolgokat előbb itthon egyes csoportokban összeállítja, felülvizsgálja és bemutatja: hadd nyerjen a magyar közönség már előre képet arról, hogy micsoda köntösből mutatkozik majd a mi párisi kiállításunk.

Sorban egymás után láttuk a párisi magyar kiállítás egyes részeit. Legelőbb a földművelésügyi miniszter bemutatta, hogy milyen módon teszi érthetővé a mezőgazdaságnak Magyarországon való óriási fontosságát és méltánylandóvá viszonyainak e téren való fejlődöttségét. Áttekinthető s nagy kiállítás volt, amelylyel előreláthatóan betöltjük majd a magunk helyét s a mezőgazdaságnak tulajdonképpen szerényebb tárlatszerűsége dacára bizonyára sikerül majd kellő hatást elérnünk.

A második bemutató egy darab kul-

tura volt: az iparoktatási intézmény egész szervezete, működése és hasznossága. Ezzel bizonyosra vehetjük a legteljesebb sikert, mert nyilvánvaló, hogy az iparoktatásnak hasonlóan gyors fejlődésével, magas színvonalán s kiváló gyakorlati eredményeivel minden nyugateurópai ország is megelégszik. Kulturánk tehát a legelőnyösebben mutatja be magát: ott ahol a gyakorlati élettel érintkezik s egyszersmind nagy eredményekkel is dicsekedhet. Ez jól volt megcsinálva.

Sorrendben a harmadik csoport a magyar bányászat, kohászat és fémipar kiállítási tárgyait mutatta be. E csoportban az állam művei dominálnak a maguk hatalmas termelésével s nemzetközi versenyképességével, de kellőképpen érvényre jutnak a magánvállalatok is, melyek kiváltképpen ezen a téren nálunk tudvalevően nagyra fejlődtek. Kétségtelen, hogy ebbeli kiállításunk Párisban erősen mögötte fog állani az amerikai és németországi tárlatoknak, mert hiszen emezek az egész világot uralják a fém- és gépipar terén; de azért, ha a méreteken nem is, a minőségekben mégis megálljuk majd a sarat s a magunk szűkebb nemzetközi körzetében való fejlődöttségünket mindenki el fogja ismerni.

Legutóbb volt látható párisi kiállításunknak az a csoportja, a mely az egész iparművészetet, illetőleg a műipari termelést felöleli. Ezzel a tárlattal, a melynek

TÁRGZA.

A bácsi molnár.

(Folytatás és vége.)

Egy másik meg azt mondta, hogy kár volt az anyjának azt a leányt ráerőltetni erre a házasságra, nem jó vége lesz annak.

A kukoricza fosztóból haza menő öregeknek igazuk volt. Csak a vak nem látta, hogy milyen hervadásnak indult az a szép menyecske... Arczáról eltűntek a piros rózsák, szemei fénytelenek voltak, szép karsu dereka, mely olyan könnyen ringott kerek, formás csipőjén, eltűnt. Ő maga is mindig szomorú, bus... régen nem láttak mosolyogni.

Nálánál még csak az öreg molnár volt szomorú. Szerette, nagyon szerette, talán nem is úgy, mint a feleségét, hanem úgy, mint az édes, egyetlen gyermekét, úgy szerette ezt a szép asszonyt. Mindene megvolt, a mit kívánt. Egy mosolyával földerítette volna az egész ház népét, boldoggá tette volna Gázsmér Jánost, azt a tisztet, fehér haju öreg urat, ki csaknem a tenyerén hordta, de ez a mosoly nem jött az ajkaira, s ez nagyon fájt az öregnek ez busította.

Aztán a faluban is sokat beszéltek Julesáról, meg Pistiről. Némelyek látták, hogy Pisti beszélt az asszonnyal, mások meg tudják, hogy a legény sokszor ott bujkál a malom körül. Az öreg nem látott

semmit s a rajongó nagy szeretete, a nagy jósága nem engedte, hogy ilyeneknek hitelt adjon. A saját szemeivel akarta meglátni... talán még akkor sem hitte volna, hisz olyan jó, olyan figyelmes ahhoz a sápadt, szép asszonyhoz.

* * *

Ősz lett. A fák kezdtek hullatni aranyos levélkéiket, a természet álomra hajtotta fáradt tagjait. Pusztulásnak, hervadásnak indult minden.

A szép molnárné ott ült a csendesen zakatoló malom előtt, hallgatta azt az egyhangú, unalmas kopácsolást... nézte azt a szép, szomorú képet: a természet lassu néma kimulását. A magas jegenyefa zörgős levélkéi közül ráhullott egy-egy finom, selyem kötényére. Ezekkel az aranyos színű, sárga levelekkel babrált... ezek már tul vannak mindenen, ezek már elváltak éltetőiktől.

Esteledett. A nyugoti égen a piros felhők közül a nap még egyszer kidugta fényes sugarait, néhány percze bearayozta, még felségesebbé tette ezt a szomorú képet s aztán sietett le a hegyek mögé. Lassanként kigyultak az ég csillagai s beállt a csendes, néma éj.

Ünnep volt. A malom nem járt, csak nagy kerekét hajtotta, úgy „szárazon“ a lassan locogó víz. A molnárlegények elmentek a tánczba, az öreg molnár pedig még tegnap bement a városba. Sürgős dolga akadt s csak két nap múlva jön haza.

A szomorú, szép molnárné egyedül volt otthon.

Nem mozdult el helyéből, ott ül még most is a kis kőpadon, pedig valami hűvös, őszi szellőcske is erre felé szárnyalt s csipős hideg futott végig szép, szabályos testén. Remegett a hidegtől, de azért nem ment be. Ott még hidegebb van. Nincs a ki fölmelegítse...

A mulatozók távoli zaja is erre felé vetődött. Ebben az átszűrődött, szinte egyhangú zenében volt valami édes, valami andalító, valami vágygerjesztő. A lélek úgy hozzá tapad, alig tud tőle szabadulni s a mikor vége van, akkor is halljuk a zsongását. Felidézi ez a mult szép, boldog emlékeit, azokat az aranyos napokat, mikor még mindent rózsaszínben láttunk, mikor mi is ott voltunk a pajkos vigadók közt s édes kacagással, boldogságtól ragyogó arccal adtuk át magunkat a szédítő, mámorító táncznak.

A szép molnárné is erre az időre gondolt. Ugy szeretett volna ezekből a napokból csak egyet is vissza varázsolni...

A teli fénynyel ragyogó hold valami felhőcske alá bujt s a szép asszony ebben a félhomályban észre sem vette, hogy lassan, lábujjhegyen, az udvar felől egy alak közeledik felé.

Pista volt. Nem szólt semmit. Leült a szép asszony formás lábaeszkái mellé a földre s csókolt szívenedélyesen, boldogan annak lágy, selyem ruháját, mely alól kaczerul pislogott ki a hófehér széles csipkájú alsósoknya.

Az asszony egész testében remegett, mint a félénk őz. Szíve olyan gyorsan, olyan hangosan dobogott a feszes, bársony derék alatt, hogy szinte

itthon igen nagy volt a hatása, kétségkívül becsületet szerzünk odakünn is. Egész sorozata a finom műipari izlésnek és a modern alkotásoknak tartozik bele ebbe a csoportba, részben olyan kiválóságok, majdnem művészi individualitások, a melyek az iparcikk fogalomnak magasan föléje emelkednek s méltók arra, hogy maradandóan kiállítási tárgyak gyanánt szerepeljenek.

Mindezeket egybefoglalva, bátran nézhetünk a párisi kiállítás elé. Mennyiségi-leginkább kevesebbet, de amit kiküldünk, az termelésünk legjava legyen: ezzel az irányadással vezette a párisi magyar kiállítás magyar kormánybiztossága az előkészítő munkálatokat s ezzel megszerezte, megtartotta, megteremtette párisi kiállításunk magas színvonalát. A közel jövő meg fogja mutatni, hogy miként tudunk helytállani a világversenyben, s miként válnak be azok a kedvező reménységek, melyeket erre nézve táplálunk.

—i.

Világkrónika.

A délafrikai háború. Akármint reménykedett a művelt világ, a burók sorsa utóbbi napokban rosszra fordult. Az óriás angol tulerő feltartóztatlanul nyomul előre. Roberts hadai már elfoglalták Oranzt szabad köztársaság fővárosát, melyből egyenes vasuti összeköttetés van Transval fővárosával, Pretoriával. Roberts fővezér okulva a mult tapasztalatain, nem vette fel a harcra az erős hadállásban levő bur hadakkal, hanem elkerülte őket s betért egyenes Oranzt központjába s innen valószínűleg vonul Transval felé. Csak most utólagosan tűnt ki, hogy voltaképpen a bur haderő mily csekély, a hol az angolok 8—10 ezer ember sejtettek, ott alig 1—2 ezer ember volt s tette tönkre az angol hadtesteket. Buller 40 ezer embereivel is alig 3—4 ezer állott szembe s verte meg oly irtóztatóan. Míg a burók magas hegyeken foglalhattak el állást, könny-

hallani lehetett. Nem tudta, hogy mit csináljon. Nagyon szerette ezt a legényt.

Nézték . . . nézték egymást sokáig. . . . A szemeik beszélgettek csak, meg az a dobogó két szív.

Egyszer aztán hirtelen felkelt, magához szorította vékony selyemkendőjét, s remegve, mihán nagyon . . . nagyon fázna, bement szobájába.

Pista is utána osont. A nagy kettős tölgyfa ajtó becsukódott, a kules megfordult a zárban s aztán esend, néma esend borult a tájra. . . . Ennél a csendnél csak két szív boldogsága volt nagyobb.

* * *

Ugy kora, nagyon kora hajnal felé, mikor az ég csillagai lassan kezdenek kialudni s a keleti égen bujnak elő azok a szürkés, vöröses felhők, melyek az égbolt királyának jöttét jelzik, a közeli, susogó nádasból, mint valami árnyék, bujt elő egy megtört alak. Mint a tolvaj, megáll a tisztás közepén, szétnéz, hogy vajjon nem látja-e valaki s aztán halad előre egész a kis kőpad fölötti ablakig. Benéz az ablakon, hallgatódzik sokáig . . . sokáig. Aztán homlokára szorítja vékony csontos ujjait — mintha szédülne — s egy kis gondolkodás után keserű arccal, még jobban megtörve halad arra felé, hol a pajkos Nádas vigan, gyorsan hömpölygött tiszta, virágos partu medrében. Valahol nagy eső lehetett, mert ugyancsak megdagadt.

Világos hajnalban nem tudták megindítani addig a bácsi malom második kerekét, míg az öreg molnár, Gázsmér János holttestét ki nem húzták alóla.

Martzi F.

nyű volt nekik a nagyszámu ellenséget semmivé tenni, de most már a sikon nem tudják magukat tartani, hisz az egész bur haderő az ujab becslések szerint 30 ezer embert tesz ki s ezzel 200 ezer angol katona áll szembe s ilyen viszonyok között bármily mesés bátorsággal harezoljanak is a burók, előbb-utóbb el kell pusztulniok. Különben a béke alkudozások már megindultak s remélhető, hogy tán vége lesz e csodálatos háborúnak. Anglia az első békekísérletek alkalmával szóba sem akart állani a bur köztársaságok elnökeivel s feltétlen megadást követelt, az angol lapok meg uni sono azt hangoztatták, hogy a két szabad államot be kell kebelezni, hanem aztán hirtelen megváltozott az angol kormány és sajtó s ebben valószínűleg részük volt a nagy hatalmaknak is s most már csak azt követelik, hogy a két állam ismerje el Anglia fennhatóságát szerelje le hadseregét s ismerje el a területükön levő angolok egyenjogúságát. Ezek is elég súlyos feltételek, de ezen alapon lehet remélni mégis a békét. A legutóbbi hírek szerint az angol kormány mégis a bur köztársaságok teljes megadását és annektálását határozta el. Hogy ezt a burók amugy könnyűszerrel nem fogadják el, az már bizonyos s így a háboru tovább fog folyni.

Ausztriában minden megváltozhatik, csak egy nem: a parlament hangja; némelykor oly beszédek hangzanak ott, hogy még egy balkán államocská parlamentjében sem tűrnék meg ezt. Dasinszky képviselő az érdem, hogy a parlamenti botrányok közé egy új motívumot vitt bele: az uralkodó ház egy érdemes tagját, Frigyes főherceg személyét hurezolta meg. A morvaországi bányamunkások sztrájkjáról lévén szó, a szép beszédű képviselő következőleg szólt: „Egy munkást, azért, mert a sztrájk ügyében beszédet tartott, az uralkodóház egy tagjának megsértése miatt letartóztatnak. Nem járja, — ugymond — hogy a Frigyes főherceg elleni sztrájkot az uralkodóház egy tagja megsértésének minősítik. Frigyes főherceg egyáltalán az olyan rablólovagok társaságában van, amilyen Larisch, Rothschild Guttmann. (Élénk tetszés a szociáldemokratáknál.)” Természetesen az elnök rendre utasította Dasinszkyt, mi épen elegendő volt a darázs-fészeket megbolygatni: „Szemtelen! Részeses fráter! Zsidó bérencz! stb.” Ilyen kifejezésekkel illeték egymást és az elnököt a képviselők s csak nagy nehezen sikerült a feszengő kedélyeket lecsillapítani. És ez ama híres „Kulturvolk” parlamentjében történik, mely nem egyszer oly kicsinyléssel beszél mi rólunk, pedig minálunk az egykori obstrukciók legizgalmasabb napjaiban sem feledkeztek meg soha a képviselők a parlamenti illemről, mert mi nem csak tudjuk, hanem gyakoroljuk is azt a társadalmi törvényt, hogy az a legműveltebb ember, ki legjobban tud indulatain uralkodni.

A magyar országgyűlés mult hétfőn elkezdte a földmívelési tárcza költségvetését, melyre már eddig többen, mint huszan jelentkeztek szólásra s többnyire a kormánypárt részéről. Mintha csak a jobb oldal obstruálná a költségvetést, oly nagy készség mutatkozik a szabadelvű párt részéről minden tárcza költségvetését a lehető legalaposabban megbeszélni; általában véve igen szép és hasznos dolog, de míg földmívelésünket a tulságos beszéd jobbra nem teszi, addig sok égetően fontos ügy elintézését hátráltatja. Különben minden jel arra mutat, hogy a költségvetés husvétra nem készül el s ha az ülések meghosszabbittatnak is, szükséges lesz újabb indemnityt kérni.

Az özvegy trónörökösné házassága hír szerint végleg meg van állapítva. Stefánia özvegy trónörökösné esküvője Lónyay Elemér gróffal hétfőn márczius 19-én délelőtt tizenegy órakor lesz a miramarei kápolnában. Vasárnap a kastélyban dejeuner dinatoire lesz, melyre a Miramareban levő vendégek hivatalosak. Csakis ezen a napon érkezik meg Miramareba Lónyay gróf, Erzsébet kir. hercegnő vasárnap a dejeuner után elutazik Griesbe. Bécsből jelentik, hogy mint utólag kiderült, a király Stefániánál és Erzsébet kir. hercegnőnél elutazásuk előtt látogatást tett, s ez alkalommal drága briliánt ékszert ajándékozott unokájának.

A kézdivásárhelyi kisegítő takarékpénztár.

A XV. üzletévről tesz jelentést a kézdivásárhelyi kisegítő takarékpénztár azon füzetben, melyet a mult év pénzügyi eredményeiről állított ki s küldött szét. Ezen jelentéséből azt látjuk, hogy ezen pénztárat egészen reális alapokon nyugszik s minden tekintetben megfelel közönségünk hitel igényeinek. Az összes forgalom volt 15.796.196 korona 20 fillér. A mult évi tiszta jövedelem 20740 korona volt, melyből minden egyes részvényre 16 korona jut, mi összesen 16.000 koronát tesz ki. Jótékony célra és tiszteltedijakra jut 1600 korona s nyereség átvitel marad 3140 korona. A mult üzletévről az igazgatóság következő jelentésben számol el:

Tisztelt közgyűlés!

A kézdivásárhelyi kisegítő takarékpénztár részvénytársaság XV-ik üzleti évről van szerencsénk jelentésünket előterjeszteni a következőkben:

Fájdalommal kell megemlékezzünk azon gyászestéről, mely intézetünket néhai Török Bálint vezérigazgatónak váratlan elhalálózásával érte.

A megboldogult intézetünknek alapításától kezdve, 15 éven át volt buzgó vezérigazgatója, mely idő alatt intézetünk körül szerzett érdemeit méltatva, javaslatba hozzuk: hogy a közgyűlés nyilvánítsa halálesete felett mély részvétét és ennek adjon kifejezést jegyzőkönyvileg, továbbá létesítsen a felállítandó helyi kereskedelmi iskola javára, egy 200 koronás alapítványt, Török Bálint nevére. Mely alapítvány intézetünknek betétként fog kezeltetni.

Részvénytársaságunk üzletköre nagyobb mértékben mezőgazdasággal foglalkozó vidékre terjedvén ki, említésre méltónak tartjuk, hogy bár a mult évi termés sikerültnek mondható; a földmives és birtokos osztály vagyoni helyzete nem javult, mert terményeinek ár-emelkedése helyett, azok nyomott ára következett be.

A gazdasági helyzet nem javulván és a verseny belpolitikai nehézségek által gátolva, nem érvényesülhetvén, ipar- és kereskedelmünk jobbára pangott, némi fellendülést a faipar és asztalos iparnál észlelhettünk.

A külföldi kedvezőtlen kamatláb viszonyok országunkban is drága pénzpiacot, válságos nyomasztó helyzetet teremtettek, mely helyzet befolyásolását intézetünk sem kerülhette ki s dacára ennek, habár magasabb kamatláb mellett is, a pénz szükségletünknek megfelelő pénzforrás, egész év folytán rendelkezésünkre állott, annyira, hogy minden jogos hiteligényt mi is kielégíthettünk, kénytelenek voltunk ugyan mi is a kamatlábat a betétből 1/2%-kal, a leszámítoláskor 1%-kal emelni.

Ezen kamatláb emelés üzletközünkben az előző évihez viszonyítva hanyatlást még sem idézett volna elő; ha azt úgy a városi pótadó, valamint a viszleszámitolás kölcsön folytán magasabb kamat nem befolyásolják, mert a ránk utalt gazdaközönség nyomasztó helyzete, a megelőző évinél nagyobb kereslettel lépett fel, a mit az előző évinél nagyobb forgalom elérésére használhattunk volna ki, ha tisztán csak üzleti érdekeinket tartjuk szem előtt; de meglévén győződve arról, hogy különösen a gazdaközönségnek ezen bővebb és drágább hitel előnyére alig válhatik, általa reproductiv befektetésre alig fordítható, tartózkodók maradtunk és a hitelt igénylő közönséget is mérsékelte utaltuk, habár e miatt egyes számláinknál csökkenést kell bejelentünk. De az intézetünk iránt emelkedő bizalom jeléül megelégedéssel jelentjük, hogy betét és kötvényjelzálog számláink emelkedést mutatnak.

A közgyűlésnek tisztelettel bejelentjük, miszerint a mult közgyűléstől nyert meghatalmazás alapján és értelmében, a jelenleg intézetünk helyiségéül szolgáló házat megvásároltuk, a végleges szerződés kiállítása és bekebelezése azon mult, mivel az eladó kiskoru árvák egyike időközben elhalt s mig ennek része örököseinek átadva és bekebelezve nem lesz addig velünk is a szerződés végleg nem kiállítható.

A kellő lépéseket megtettük s reméljük, rövid időn rendbe jövünk, addig is értesítjük a t. Közgylést, hogy a megvett ház az intézet céljainak megfelel és hogy a ráfordított költséggel együtt, a mint az a mérleg számlán is látható, idáig 27.313 koronába került. Az épület földszinti része bérbe van adva, az emeleti rész az intézet helyiségül és szolgakakásul szolgál.

A ház fentartási költségei fedezetére és az avulás következtében beállandott érték csökkenés helyreépíthetősége céljából, a rendelkezésre álló nyereségy 2%-ból egy alap létesítését indítványozzuk, mely összeg házfentartási számlán kezeltessek.

Tisztelettel jelentjük, hogy a helybeli polgári leányiskola, a helyi „jótékony-nőegylet” pártfogása alatt 1899. évi október havában megnyit, működését megkezdette és Igazgatóságunk az ezen iskola javára, az 1898. évi közgylési határozat értelmében tett 1000 frtos alapítványnak 4½% kamatait a mult egész évre 45 frt (90 koronát) az iskolát fentartó nőegylet rendelkezésére bocsátotta az alapítvány rendelkezéséhez képest, mit kérünk tudomásul venni.

Továbbá jelentjük, hogy a kantai róm. kath. gymnasium részére a mult évi közgylés határozata értelmében tett 2000 koronás alapítványnak első részlete fedezetére, az idei zárszámadásokban 400 koronát irányoztunk elő, mivel az irt gymnasiumnál az V-ik osztály az üzlet év folytán megnyit, mit szintén jóváhagyó tudásul kérünk venni.

Intézetünk üzlet működése esendes és nyugodt volt semmi működését meg nem zavarta.

Ez évi számadásunkban a nyereségy számla terhére 120 + 104 korona összesen 224 korona vesztésege kellett felvennünk, mint olyan kétes követelést, mely behajthatatlannak bizonyult és amaz leírását engedélyezni kérjük.

Társaságunk közgylése megtartásának ideje és helye a „Székelyföld” című lapban közölve volt s ezen kívül a közgylési meghívóban az igazgatósági jelentés és az összes számadások a tárgysorozattal együtt, minden egyes részvényesnek megküldettek.

A jótékony célra előirányzott 890 koronában a következő egyletek és testületek részesülnek:

1. A létesítendő polg. leányiskolának 1000 frtos alapítványának III-ik részlete 200 korona.
2. Létesítendő kereskedelmi iskolának 40 korona.
3. Ipariskolának jutalomkönyvre 80 korona.
4. Állami iskolának jutalomkönyvre 10 korona.
5. Római katolikus főgymnasium I. részlete 400 korona.
6. Polgári iskolának 10 korona.
7. Tűzoltó egyletnek 20 korona.
8. „Stephanie” menedékháznak 20 korona.
9. „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézetnek 20 korona.
10. Orsz. vöröskereszt-egyletnek V. részlete 40 korona.
11. Intézeti szolgának 50 korona. Összesen 890 korona.

Ujdonságok.

— **Márcziusi hó.** Falb jóslatai az utóbbi időkben kétségbeesztő pontossággal beteljesedtek. A márczius elejére jósolt kritikus idő nagyon is bekövetkezett, hová nekünk 15 C. fokos hideget, a hó közepére jósolt zord idő pedig már annyira bekövetkezett, hogy tán Falb sem hitte volna ilyennek. E hó 13-án éjjel havazni kezdett s megszakítás nélkül havazott 16-án reggelig s pénteken reggelre kereken egy méter magas hó borított be mindent, s a hol a szél járt, ott 2 méter magas is volt a hó. Természetesen a reggeli órákban minden közlekedés a szó teljes értelmében megszűnt s csak dél felé lehetett némi keskeny járó helyeket kihányani s ettől a járdák szélén oly magas hóhegyek keletkeztek, hogy a járó-kelőknek csak a nyaka látszik ki. A szekérutakon pedig a közlekedés estig sem indulhatott meg. Pénteken reggel egyik szeszgyáros úgy akart juhainak utat nyitani a csűréhez, hogy kiesapott egy csorda hizó ökröt utat vágni, de a csorda a piac közepén a szűgyig érő hóban bennrekedt s nagy nehezen vissza kellett terelni. A szomszéd falukkal való közlekedésről szó sem lehet s egy néhány nap beletelik, míg a közlekedési utvonalak használható állapotban jutnak. Nem szükséges ezuttal ama bizonyos legöregebb emberekre hivatkozni, minden hivatkozás nélkül, saját felelősségünkre ki mondhatjuk, hogy az utóbbi 4 évtized alatt s talán

még régebben sem volt márcziusban sőt egész télen át is ekkora hó hullás. Egy méteres havat lapokban olvastunk, de szemünkkel sohasem láttunk, s nem láttak azok sem, kik ha nem éppen a „legöregebbek” is, de elég öregek arra, hogy 50—60 év eseményeire visszaemlékezzenek. Már most meg van a rengeteg hó nem sokára itt van a tavasz kezdete s ezzel együtt megjön az enyhébb idő is s mi lesz akkor, ha a hó egyszerre olvadni kezd? Bizony tán nem volna rossz a Nőé bérkájának építéséhez hozzáfogni!

— **Márczius 15-ikét** az idén is szokott fényvel és lelkesültséggel ünnepelték meg K.-Vásárhelyt. Ezuttal az ünnepély a közdivásárhelyi állami elemi iskola torna helyiségében tartott meg s dacára a rettenetes hó esésnek, ide sereglett össze a nagyszámu közönség, mely minden évben sohasem apadó lelkesültséggel és igaz hazafias érzésekkel szokott ezen nagy nap emlékének áldozni. A közdivásárhelyi olvasó kör, mely az ünnepség rendezését intézte, ezuttal is olyan szép változatos műsorról gondoskodott, hogy a megjelentek közül senki sem bánta meg azt a nagy fáradságot, mellyel a térdig érő hoban az előadás színhelyéhez való jutás járt. Az ünnepség lefolyásáról a következőkben számolhatunk be. Délután 3 óra után a tűzoltó zenekar ténenét adott a piacz téren s ezután a Rákzezi induló mellett a közönség bevonult a tornaterembe. A cigány zenekar előadta a Himnust s erre Dr. Bánffy Zsigmond rend bizottsági elnök megtartotta a megnyitó beszédet. Szép, lendületes szavakban méltatta a mai nagy nap jelentőségét s az ünnepélyt megnyitotta. Erre az ev. ref. egyházi dalkör énekelt szívhöz szóló hazafias dalokat. Ugy ezen, mint a műsor későbbi részében énekelt dalai, általános tetszésben részesültek. A műsor énekrészeit a Nagy Gerő ev. ref. és Rác János r. kath. énekevezér urak kettős dalai egészítették ki. A két egyház eme szép hangu énekevezőreinek mindkét szereplése a szokásos hatást idézte elő. Az igazán művészettel előadott énekeket zajosan megtapsolta a közönség. Szavaltat kettő volt, ugymint: a Wertán Emilia kisasszony és Czirmay Zoltan segédlelkész uré. A közönség mindkét szavaltatot lelkesült tapsokkal honorálta. A műsor kimagasló részét képezé Szabó Jenő illyefalvi ev. ref. lelkész pompás ünnepi beszéde. Ez a beszéd egy bevégzett poetikus munka volt, melynek minden szava megkapta az egyenes utat a közönség szívéhez s ez magyarázza meg azon szokatlanul lelkesült éljenzést és tapsvihart, melyet a beszéd előidézett. Mág csak a népzenekar Rákóezi indulója következett s ezzel véget ért a mai ünnepély s a közönség a nagyszabásu műsor hatása alatt emelkedett hangulatban hagyta az ünnepély színhelyét. Ugyanezen napon este a városi vendéglőben és Plevna vendéglőben bankettek voltak, melyeken igen sokan vettek részt. Itt megemlíthetjük, hogy a városi iskolákban is megünnepelték márczius 15-ikét.

— **Szerk. üzenet.** Eo ipso Névtenül beküldött cikkekhez nem szólnak hozzá. Első sorban tessék nevét közölni velünk.

— **Hirtelen halál.** Konez Lajos közdivásárhelyi napszámos mult szombaton hatósági rendeletre hóhányásra volt kirendelve. Munka közben összeest s meghalt. Szívzselhűdés vetett véget életének.

— **Hitetszövetkezet.** Mult vasárnap alakult meg Kovásznán a hitelszövetkezet. Harminczöt iparos és kigazda negyven részjegyet jegyzett egy hitelszövetkezett létrehozatalára. A népes értekezlesen megállapították a szövetkezet alapszabályait is és a központi hitelszövetkezethez pártolás és elfogadás végett föl is terjesztettek. Egyuttal egy szövetkezeti tag leküldését kérték, hogy az egyesület minél hamarabb megkezdhesse működését. Jó volna, ha ezt a példát a közdivásárhelyiek is követnék, mert bizonyára sehol sincs jobb talaja a hitelszövetkezeteknek mint minálunk.

— **Az öt-koronás.** A hivatalos lap illusztrált kiadásban jelent meg, közli tudniillik a pénzügyminiszter rendeletét az új öt-koronás ezüstpénz kibocsátásáról s mellékelve szép tiszta metszetekben a magyar öt-koronás, valamint az osztrák öt-koronás képét. Megirtuk már, hogy milyenek lesznek a pénzek: nagyjából olyanok, mint az egy-koronások. Csak egy pár megjegyzéssel kell kiegészítenünk a multkori leírást. A magyar öt-koronások annyiban tetszetősebbek az egy-koronásoknál, hogy visszaröpültek rájuk az angyalok s éppen úgy, mint a régi ugy-

nevezett angyaloskrajczárokon, itt is két lebegő angyal tartja a magyar koronát. Nagyon kiemelkedő mind a két fajta ezüstenél, osztráknál és magyarnál egyaránt a királynak domboru mellképe s el kell ismerni, hogy a kétfejű sas olyan művészileg izléeses kiállításban környezetben talán soha sem volt még látható a pénzekben, mint ezeken az új osztrák öt-koronásokon. A zsebek megnyugtatóására mondhatjuk, hogy nem tulságos nagyok az új pénzek, nem sokkal nagyobbak az ezüstforintosoknál, átmérőjük harminczhat milliméter. Az egykoronásoknál is ugy van, de azért nem állhatják meg, hogy némi büszkeséggel föl ne említsük: az egyeséges magyar birodalom pénzén magyarul olvasható: 5 korona, az osztrák öt-koronásokon ellenben — nehogy a különböző nemzetiségek elégedetlenkedhessenek — latinul olvasható: V. cor. Az új öt-koronások kiadása márczius tizenötödikén kezdődött meg.

Közgazdaság.

Mezőgazdasági apróságok.

A zölségfélék izletességét, azok növekedésének, fejlődésének siettetésével fokozni lehet, mert minél gyorsabb a fejlődése valamely növénynek, annál vékonyabb lesz a sejtnek falazata. A gyorsabb fejlődést pedig különböző trágyaanyagok alkalmazásával lehet elérni s azért nagyon ajánlatos a zölségfélék alá okszerű trágyázást használni. Az érett szarvasmahatrágyán kívül, mely a talaj fizikai struktúrájára is kedvezően hat, s mely a tápanyagok visszapótlása tekintetében kétségtelenül a legmegfelelőbb igen jó eredményt érhetünk el a szuperfoszfát alkalmazásával annál is inkább, mert a talajból a foszforsavat rendszerint nagyobb mennyiségben vesszük igénybe, mint a többi tápanyagokat s mert egyedül istállótrágyával soha sem adunk vissza annyi foszforsavat, mint a mennyit növényeink igényelnek. Saláta kalarabé, zeller, petrezselyem, hagyma mind meghálálja a szuperfoszfátot.

Nitrogén trágya és a répa cukor tartalma. A ezukorgyárosok a répa termelőknek kiadott utasításukban rendszerint felveszik azon pontot, hogy a ezukorrépa alá sok salétromot vagy más nitrogén trágyát adni nem szabad, mert az a répa ezukortartalmának ártalmára van. Ez állítás egészen tévss, amennyiben A. F. Kiehl több évre terjedő kísérletek szerint, a fejtrágyaként használt mérsékelt adag chilisalétrom nemcsak a ezukorrépa termést, de a répa ezukortartalmát is jelentékenyen fokozza. A salétrom azonban korán adandó és nem egy, de legalább két adagban s egy kat. holdra legfeljebb 80 klgmnyi mennyiségben, midőn is szembetűnően kedvező hatását bárki is tapasztalhatja.

A szöszös búkkönyt ujabban mind kiterjedtebben kezdik természeteni takarmánynövényül, mert kitűnő takarmányt s igen nagy tömeget szolgáltat. Ez egy nitrogén gyűjtő növény, miért is rendes körülmények között nitrogéntrágyára nem szorul. Homok vagy egyéb nitrogén szegény talajon azonban csak akkor fog diszlteni, ha a talajban mesterségesen nagyobb mennyiségű nitrogént adunk, nevezetesen könnyen olható chilisalétromot mintegy 20—25 kgrmot magyar holdanként. Ha ezt elmulasztjuk tenni, a növények fejlődése kezdetén hoszason fog sinylődni, addig t. i. még nitrogén gyűjtő gumóit lasacskán kifejleszti. Ezt a körümenyt a homokon gazdálkodónak nem szabad figyelmen kívül hagyni, s szabályként tekinthető minden egyéb nitrogén gyűjtő növényre, nevezetesen a lóherére és luczernára is.

A falomb igen értékes trágyát szolgáltat, a mely különösen kertekben megbecsülhetetlen, ha jól kezeltetett, s helyesen készítettet elő. Azért tehát igen hasznos dolog a lombot összegyűjteni, s ott felhasználni ahol arra éppen szükség van. Használat előtt azonban mindenesetre komposztírozni kell, s valóban kitűnő trágyát akkor készíthetünk belőle, ha kevés istálló trágyával keverjük össze, s jó erősen behintjük gipszel és szuperfoszfáttal, az egész tömeget, több ízben átkeverjük s trágya lével több ízben megöntözzük.

IFJ. JANCsó MÓZES

gózerőre berendezett és három gyorsajtóval s több segédgéppel felszerelt könyvnyomdája

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT.

Könyvnyomdájában minden a nyomdai szakba vágó munkát elvállalok díszes kiállításal, rövid idő alatt, a legolcsóbb árakkal.

Nagy nyomtatvány raktárámban a közigazgatási nyomtatványok készpénz fizetés mellett mélyen leszállított áron kapható.

Dúsan felszerelt papír-, írószer- és könyvkereskedésben bármely mű, folyóirat, vagy lap megrendelése a legnagyobb százalék leengedéssel eszközölhető.

Mindenféle könyvek bekötése a legjutányosabb áron.

Eddigi pártfogását megköszönve, kérem azt részemre továbbra is fentartani.

Kiváló tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
nyomdatulajdonos.

Honi ipar.

Gyári raktár.

A n. é. közönség becses tudomására kívánom hozni, hogy a Takarékpénztár piacsori épületében, az ev. ref. templommal átellenben a mai kornak megfelelő

BUTOR RAKTÁRT

rendeztem be, a hol raktáron tartok mindig:

Szalon-, ebédlő-, hálószoba berendezéseket, u. m.: ruha- és étsekrényeket, szalon- és ebédlőasztalokat, ágyakat, mosdó- és éjjeli szekrényeket.

Továbbá magas, félmagas-hátú és heverő diványokat, garnitúrákat, lószőr- és afrikai matraczokat, fali, álló- és toalett tükröket, aranyrámas képeket, gyermek koczikat, nád- és préselt ületű hajlitott székeket, ablak carniso-
kat, stb. stb. Elvállalok használt kárpitos butorok kijavítását és bármely kívánt színnel való újra huzását.

Összeköttetéseimnél fogva butoraimat az első honi gyáraktól szereztem be és így azon kellemes helyzetben vagyok, hogy azokat a legszebb kivitelben nagyon olcsó árak mellett árusítom el.

Raktáram szíves megtekintését kérve, magam becses pártfogásába ajánlva

vagyok kiváló tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.



AZ „ADRIA” BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 104 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:

Br. **PODMANICZKY FRIGYES.**

E társulat, mely 62 éves fennállása óta 450 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett:

tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen,

továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint ki-házasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség Kolozsvárrt:

SZEKULA ÁKOS,

vezérfelügyelő

(16. 5—6.)

Főügynökség Kézdi-Vásárhelytt:

KOVÁCS KÁROLY,

felügyelő.

Bükszádon az országút melletti

nagy vendéglő,

bolt és koresmahelyiség, konyha, két szoba, pincze, istálló stb. ital- és dohányárulási engedéllyel haszonbérbe adandó. Bővebbet Bükszádon az uradalom intézőségénél lehet megtudni. (24. 1—2.)

Tisztelettel kívánom a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy ápril 24-éig a Tóth István ur házába azontul a Bogdán Ferencz ur főnyképészeti műtermével átellenben egy

KÁRPITOS MŰHELYT

rendeztem be, a hol elvállalok minden fajta diványok kijavítását és ujjahuzását, úgy matraczok felfrissítését, garnitúrák átdolgozását és mindennemű diszítéseket, függönyözéseket, butorok csomagolását, gyermekkoczik diszítését, üzletek előtt lévő napvédőket, roletákat és minden e szakmába vágó munkákat.

Szíves pártfogást kérve:

BENCZEL LIPÓT,

kárpitos és diszítő.

(22. 2—0)

A gróf Mikes Armin uradalmában Bükszádon egy fiatal, katona kötelezettségének eleget tett

erdőőr

felvétetik. Személyesen lehet jelentkezni Bükszádon szerda és szombat napokon délután. (23. 1—2.)